

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díj:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Kéziratokat nem adunk vissza.	A lap szerkesztési részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoknál, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.
Égész évre	4 frt.		
Félévre	2 „		
Negyedévre	1 „		

»Vitam et sanguinem!...«

Százötvenhat év előtt (1741 szept. 11-én) hangzottak el ez örökre nevezetes szavak a magyar törvényhozó testület tagjainak ajkairól. Midőn a vesztély a legnagyobb volt, midőn az örökké gyauakodó német tanácsosok a nemzet elpártolását egészen biztosra vették: akkor mutaták meg, hogy a trón legbiztosabb támasza a népek szeretete, s hogy a magyarok áldozatkészsége kimeríthetlen, az uralkodó családdhoz való híisége törhetetlen.

Ez eseményeknek s a hozzáfűződő eszméknek megörökítésére van hivatva azon márvány szobor, melyről Pozsonyban a mult vasárnap hullott le a lepel. Az uralkodó magasztos szavai rámutattak a nagy nemzeti ünnep jelentőségére, s bizonyára mindenki szívében felújult a multa való emlékezet hatása alatt a ragaszkodás és húség érzete. Csakhogy ennek az érzelemnek kifejezés nem jutott; a törvényhozó testület nem mondhatá el, hogy most is a nemzet ajkán lebeg, most is mélyen szívébe van vésvé: vitam et sanguinem! Azon emlékezetes szobor tövében kellett volna megtörténnie a kölesönös nyilatkozatnak, ott lett volna helye, hogy kifejezésre jusson egy részről a ragaszkodás, más részről a bizalom. Es mindez elmaradt.

Ez a fájó érzet sajgott át az ország szívében az ünnep után, s aggódó lelke kutatta az okot, hogy miért és hogyan történhetett ez? Ekkor előáll Magyarország ez idő szerinti miniszterelnöke s azt mondja, hogy ő nem csinált semmit, ő nem rendezett semmit, ő csakis tarokkozott. A tarokkozás igen élvezetes foglalkozás lehet, különösen ha mindenik partner jól tud játszani. Hármastarokknak hívják, de azért négyen játszó. A negyedik oszt és hallgat. Epen úgy, mint az ügynevezett hármastarokknál, melyben két császárság és két királyság vesz részt. Csak az a sajnos, hogy az osztó ál-

landóan a magyar királyság, neki a kártyákba belátni nem szabad, ő csak akkor lát mindent, mikor már ki van adva minden s akkor sem szólhat semmit, csak gondolhat, s véleményét minden nyilvánítás nélkül magába kell zárnia. Hisz csak nem régtűnt ki, hogy az egyik partner renouce-ot csinált, sőt hamisan játszott, s midőn az osztó beleszólt, ráütöttek az orrára, hogy miért szól bele, nem tartozik az ő reá.

Az osztó és így pauszáló tarokkista a szünet alatt cigarettet csinál, vagy szivarra gyújt, burnótózik, szóval elfoglalja magát, míg rá kerül a sor. A mi kormányelnökünk eljárása nem ilyen. Ő osztás közben szokta intézni az ország fontos és a parti kombinált ügyeit. Tíz tarakk—Tous les trois! — Jó lenne, ha a törvényhozás is a méltóságának megfelelő helyzetben kifejezné érzelmeit a trón előtt. Kontra tous les trois! — Megfontolásra méltó dolog! — (Csak már tudná az ember, hogy mi, a kontra-e vagy a tisztelgés) — Recontra tous les trois! Talán teljesen fölösleges is — (Vajjon mi?)

Ilyen intézés mellett mit csodálkoznak azon, hogy mindenütt megalázás és mellőzés ér bennünket? Ime a pozsonyi fogadtatásnál is szerepelt a tarokk. A katonaság alkotta a Skiz-t. Övé az erő, ő a hatalom.

A Mond (XXI) szerepét kiosztjuk a kat. klerusnak. Hát a törvényhozással mi lesz, hát a nemzet hol marad? Az jó lesz pagátuak. Érti ér sokat, de bármely tarokk pl. egy főcerimonia-mester fölötte áll és elütheti. Jó lesz tehát az intéző köröknek vigyázni rá, hogy ezt a pagátot el ne csipjék, mert az nagy baj lesz, de ha ultimo-nak találják elfogni, a hiba örökre helyrehozhatlanná válik.

Mélyebb belátással több tapintattal bizonyára sikerült volna rendbehozni az egész dolgot, de midőn Bánffy ez iránt lépéseket tett, azt mondták a rendezők: Az teljesen fölösleges.

Minálunk az alkotmányért sok vér folyt, küzdelmeinkben sok könyv hullott, de nem annak megszerzéséért, hanem védelméért. A magyar alkotmány nem az uralkodó kegyének kifolyása, meg volt az oly régen, a mily régi időre a történelem visszapillantani képes. Ne feledjük, hogy a király jegyzője volt, ki az ősmagyaroknak és Árpádnak a megállapodásait írásban hagyta ránk, ő tehát tudta az udvar hivatalos felfogását és ismerte a nemzet jogait is. Törvénykönyvünk minden lapja ezen alapszik, erre tér vissza, uralkodók az ország szabadságát és függetlenségét hangoztatják s mégis lépten-nyomon ilyen kövekben botlunk meg.

Ez a mai rendszer büne, a most kormányzó testület hibája. Az a rendszer, mely megfosztotta az Egyházat, mely lábbal taposta a polgárok vallási meggyőződését, most gyöngének bizonyult a törvényhozás védelmében. Az a párt, mely elveszítette érzékét a vallási ügyekben, rövidlátóvá, tehetetlenné lett az alkotmánnyal egybefüggő jogok gyakorlásában is. Valljon mikor fogja a nemzet már egyszer ezt a nyakába szakadt rongyot, melyet liberalizmusnak gonyolnak, lerázni magáról?!

A tanító a társadalomban.

Hazánk nagy fia Széchenyi István gróf mondotta, hogy: „Minden nemzetnek erénye s felsősége csak annyiban van, a mennyiben lehető legtöbb egyes tagja betölti saját helyét.“ E böles szavaknak nagyon kívánatos vonatkozásuk van a nemzet napszámására, a néptanítóra is. Ezttal nem akarok foglalkozni a tanító szakbeli álláspontjával, de a tanítónak nem kevésbé lényeges társadalmi állásáról kívánok megemlékezni.

A nemzetek műveltségének mértékét színműveiknek reflexióiban vehetjük leginkább észre. A ki pl. a régi görögök színműveit figyelmesen végig olvassa, a görög társadalmi életnek hü képét látja maga előtt. S ha ez áll, úgy olvasva Kisfaludi vagy Szigligeti színműveit, ott találjuk az akkori magyar társadalom több jellemző alakját, ezek között a régi néptanítót is. Nem igen hízog alak ez úgy a népnevelés, mint a tanítók társadalmi állapotára nézve; neveltség tárgya a mérsékelt ter. nézetű nép sorai között, megvetett egyén a felsőbb társadalmi körökkel szemben. Ma már ez hála Istennek! ninesen általában így, de ha hallunk panaszokat s jogos panaszokat a tanítói tekintély csekély voltáról s a társadalomnak a tanítók iránti kiesinyes véleményéről, az okozat egyrészt e jellemző alakoktól származik még, másrészt, és ezt sajnosan, de őszintén is említem, abból az okból magyarázható, hogy a tanítóság azon része, mely hivatása magaslatán áll, nem tudja a tanítók tekintélyeinek azon csorbáit betölteni, melyet a tanítóság azon része ejt rajta, mely társadalmilag képzettségénél, műveltségénél fogva érvényesíteni képtelen. Hogy tehát minden tani-

tó s egyesek által az egész tanítói kar társadalmilag érvényesíteni tudjon, szükséges, hogy a tanítói karnak minden egyes tagja oly általános műveltséget, modort iparkodjék megszerezni, hogy azzal méltóan töltsse be azon társadalmi helyet, melyre magasztos hivatásánál fogva bivatott.

Mert botorság volna a tanítók iránti közvéleménynek méltó irányba jutását oly nyilatkozatoktól várni, mint a melyet pl. az 1870-iki német-francia háború után Bismarck herceg nyilvánított, hogy t. i. a franciákat a német néptanítók verték meg; az ilyenek legfeljebb a tanítók állása iránti megrögzött kiesinylés lebontására szolgálhatnak, de a társadalmi érvényesülés kérdésénél szóba sem jöhetnek.

Ne elégedjék meg a tanító azon ismeretekkel, melyeket a tanítóképzőben szerzett, de fektessen nagy súlyt a további folytonos önképzésre, melyet hírlapok, irodalmi becsesél bíró könyvek olvasása által érhet el: mert hiszen ezek olvasása által képes csak megszerezni azon modort, mely előtte még a magas társadalmi körök ajtait is megnyitja.

Ne becsülje túl magát a tanító, mert nines szánandóbb tagja a tanítóságnak s nines nevelésesebb egyén a művelt ember szemében, mint a ki magáról azt képzei, hogy miután ő elvégezte tanulmányait, neki már a címe is súlylyal bír a társadalomnál s ebbeli hiedelmében minden önképzést mintegy megvet; pedig a művelt társadalom mindenkit egyenisége után ítél meg.

Okvetlen szükséges, hogy a tanító azon tényezőkkel szemben, melyekkel állásánál fogva érintkeznek, a közbeesülést szerezzé meg. Hogy a közbeesülés megszerzésének módjait megállapíthassam, rá kívánok mutatni azon modorra, melyet a tanítónak előjárói, kartársai, a köznép s az értelmiségi osztályal szemben el kell találnia.

Legelső természetesen a tanítói kötelességek pontos teljesítése, mert a társadalom csak azt becsüli meg, kiből magára nézve hasznos és telkiismeretes tagot lát.

Nagy súlyt fektetek arra, hogy a tanító s közvetlen előjárója s együttműködője a plebános között a kellő összhang meglegyen, vagyis hogy a tanító önértetének feladása nélkül szerezzé meg magának e tényezővel szemben is a becsülést; e végből ne legyen önhitt, de nézze a plebánosban a művelt embert, ki iránt őt állásából kifolyó kötelessége s a társadalom követelményei tiszteletre s becsülésre indítják.

Kartársait szeresse, azokkal szemben még ha aunk valami alapja is volna, soha felsőbbiséget ne követeljen magának. E kartársi szeretet alól, azonban kivonni kívánom azokat, kik a tanítói karnak társadalmi állását elítélendő viselkedésük s hiányos műveltségükkel leszállítják.

Különösen ügyelnie kell a tanítónak a nála értelmileg alább álló osztályokkal való érintkezésnél, nehogy elfeledje tanítói állásának méltóságát és mindig úgy kell viselnie magát, hogy az értelmileg alsóbbakat társalkodásban ő emelje fel magasabb eszmekörébe, nem pedig ő szálljon amazokhoz alá. A valódi komoly műveltségű tanító még a köznép előtt is tekintélyben áll, minthogy az összönterület is tiszteletet érez olyanok iránt, kik föltte szellemben és erkölcsben kitűnnek. Iparkodjék olvasó s egyéb közhasznú köröket, egyesületeket létesíteni, mert ezek sikerítésével egyfelől magának szerez örömet, másfelől a nép érezvén a létrehozott intézmények áldásait, tisztelettel tekint

a zok alkotójára s ez által a tanító emelkedni fog az általános becsülésbe

Ha a tanító mindezeket szem előtt tartja, úgy nagyon kevés mondani valóm marad az értelmiségi osztálynál való érvényesüléséről; mert a kit az eddig felsorolt tényezők tisztelnék s becsülnék, kötelességtudónak, erkölcsileg feddhetlennek ismernek, azt az úri körök is — még ha az illető a legegyszerűbb ember is — tisztelik s becsülik. Az olyan tanító pedig, ki mindezek mellett még föltülemelkedik a köznapi élet egyszerűségén; a kiből mindezek mellett becsvágy is van az önképzésre, szívesen látott tagja a magasabb köröknek.

Röviden vázoltam, milyen legyen a tanító a társadalomban. Erős a meggyőződésöm, hogy ha e kívánalmaknak a tanítói kar minden egyes tagja megfelel, ez által az egész testület miut egy phalanx, rendületlenül fog állani a társadalom azon színvonalán, hol megkapják a művelt társadalomtól azon jutalmat, melyet magasztos pályájuk méltó betöltése által kiérdemeltek. Hogy ez úgy legyen, adja a Mindenható!

Gyúresovecz Károly.

Május havára.

*Csendes enyhe május este
Mlatárban minden fa,
Erdő, mező csak azt sűgja:
Üdvöz légy Szűz Mária!*

*Száll a szellő, száll szelíden,
A falobot megrázza,
Nyíló virág azt susogja:
Üdvöz légy Szűz Mária!*

*Madárdal és futó patak
Csendes esti zugása,
Messze méltán szól az ének.
Üdvöz légy Szűz Mária!*

*Porba hullok látva téged,
Oh természet csodája!
Ajkam rébeg s veled mondja:
Üdvöz légy Szűz Mária!*

Kopisz Gergely.

A Megváltó.¹⁾

VI, jelenet.

(Lucifer, Pluto, Belzebub, Drumo, Beliái, Leviathan jönnek.)

LUCIFER.

A véres munka befejezve már,
Ki legnagyobb ellenségünk vala,
Ott fűgg! Kérdem, van-e okunk örülni?

¹⁾ Fülöp Arpád legújabbán megjelent ily című drámai költeményéből közöljük e befejező részt.

PLUTÓ

Miért ez a levertség arcodon?
S e nyugtalanság mindannyink szívében,
Vaj, mit jelent? Ki fejté meg e rejtélyt?

DRUMO.

Inkább óhajtom vissza azt a kort,
Midőn a küzdelemre készülődtünk.
Még akkor duzzadó erőbe voltam,
Most oly lankadt vagyok!

BELZEBUB.

Ha sikerült

Megroutanom a gázság fegyverével
A jót, mint tombolt bennem az öröm!
Most olyanféle érzetem van, mintha
Almoduám, hogy van telkifurdalásom.
S ez mondhatatlan bosszant.

LEVIATHAN.

Mit jelnet?

Midőn kiröppent testéből a lelke,
Egyszerre oly titést érzett a pokol,
Mint a ki mellett a villám lecsap.
S borzogni kezdtünk, mint mikor az embert
Hagymáz környékezi.

BELIAL.

Nagy kérdőjelként áll előttem: vajjon,
Ha őt megöltük, eszméit vele
Keresztre buztuk-e?

LUCIFER.

Megvallom, nincs tombolni kedvem; oly
Levert vagyok, miként, ki nem iszákos,
Egy átdorbézolt éjszaka után.
Láttam tövissel megkoszorúzott
Fejét lebegni a poklok felett,
Fényt szórva szét, mint sebző nyilakat...
Láttam pokolnak népét megszeppenve
Kucorgani s rémülten nézni föl rá.
Eh, lázas álom! Félre képzelődés!
Pokolba! nincsen lelkiismeret.
Eh, félre baiga álom, esüggedés!
Pokolnak nem szabad almodni! Fel!
A főt levertük, hátra tagjai,
Apostolokra most kerül a sor,
Magvában is kiirtjuk elveit.

PLUTÓ.

Erőtlenebbnek érzem most magam
Mint eddig.

BELZEBUB.

En is!

DRUMO.

En is!

BELIAL.

En is!

LEVIATHAN.

En is!

(Fény támad. Mihály főangyal-hő kezében, fénylő pallos, mellette hat angyal. A sátánok meglepetten félrehúzódnak.)

MIHALY.

Lucifer!

LUCIFER

Mihály! Légy átkozott!

MIHALY.

Gonosz szellem! Örölsz-e győzelemednek?

LUCIFER.

Nem tartozom számolni sem neked,
Sem az uradnak. Mit akarsz, talán hogy
Főt hajtogassak én is istenednek?
Rég volt, nagyon rég s többé nem leszen.

MIHALY.

A gyengeség szól, Lucifer, belőled!

LUCIFER.

Országotoknak földi bírdetője
Ott függ, nézd, ott függ a hitvány kereszten.
Nézd, meggyalázva és alázva mélyen.
Eredj, zokogj népeddel ott alatta
S ottan felelj, ki győztes, én vagy Isten?

MIHALY.

Tagadsz, mivel tagadni lényeged,
Dacolsz, mivel a gyengébb fél te vagy!

LUCIFER.

Ha Isten volt a pártján s angyali,
Hát gyengeség, ha ily táborral szemben
A győzelem miénk?

MIHALY.

Ti részetek

A győzelemnek pusztá látszata.
Nem halt meg ő, mint gondolod, csupán
A Golgotának ormán megpihen
És harmadnapra sírjából kikél.
S nem alkonyul le többé élete.
Örökkön a világ fölött lebeg,
Életadóbban, mint a légi kör,
És fényesebben mint a nap tüze.
S megtört hatalmatoknak romjain
Ujjá teremti az avült világot.
S a láncából kioldozott rablélek
Előtte leborúl, hogy mi nekünk
S a mérhetetlen ég lakóinak
A hódolatban sorsosunk legyen.

LUCIFER

A számításból engem mért feledsz ki?
Egymásba font karokkal nézem-e.
Azt gondolod, míg ő munkálkodik?

MIHALY.

Bár küzdeni togsz, szünetlen veszteség
Kiséri átkos lépteid. Uralmad
Megtörte ő, s a meggyengült gonoszuak
Küzdölme már csak vergődés leszen.
Homály te csak, hogy mi körülted fényes,
Színében annál szebben tündököljék.
Te szenny, hogy az erénynek tisztasága
Mint ég a földet, muljon úgy felül.
Betegség, mely után az ép erőnek
Az édessége lesz még kéjesebb.
Te rút, kinek fogyatkozása mellett
A szép annál inkább megistenül.
Te aljas, hogy posványaid fölött
A fűslegesnek még magasztosabb,

Még büvölőbb legyen szent arculatja.

(Mihály beszéde közben a sátánok egyenkint elsompolyognak.)

LUCIFER. (Leverten.)

Mindegy, pokol dacolni fog s tagadni!
(Leesüggesztett föl el.)

MIHALY (s az angyalok éneklék.)

Zengj diadalmi dalt neki ég s föld,
Feltámad ő harmadnap reggelén!
Es ragyogóbban mint a kelő nap
Hajnaltól pirosalt ég peremén.
S lenyugodni nem fog soha,
Nem hoz rá éjt az ezredévek
Megszámlálhatatlan sora!
A világnak fénye ő lesz,
A világnak heve ő lesz.
Zengj diadalmi dalt neki ég s föld,
Feltámad ő harmadnap reggelén.

(Függöny.)

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

A gyergyói papság tavaszi koronagyűlése.

Gy.-Szt.-Miklós, 1897 máj. 18.

E hó 11-én tartotta rendes tavaszi koronagyűlését a gyergyói papság Szt.-Miklóson.

A teljes számban megjelent papság szent-mise végzetével a I. sz. plebánia lakban jött össze, hol rövid szép megnyitó beszédben főtisztelendő Ferenczi Károly fungens esperes úr üdvözölve a gyűlést, ez a kitűzött tárgya felett tanácskozását megkezdette.

A tárgysorozat folyamán a 4. pont vált ki, midőn főtisztelendő Ferenczi Károly esp. pleb. úr egy indítványát olvasta föl a kántorok nyugdíjának ügyében, melyet szösz szerint az alábbiakban éppen fontosságánál fogva van szerecsém közölni.

Főtisztelendő Paptársak!

Egyház megyénket egy igen közlelő érdeklő ügyről óhajtok előterjesztést tenni.

Ugyanis: Ismeretes mindnyájunk előtt, hogy kántor-tanítóink nyugdíj ügye a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által úgy odatott meg, hogy az, míg egyfelől az érdekelteket ki nem elégitheti, addig egyházmegyénk ki van téve azon veszélynek, hogy maholnap, dacára kántor-tanítói képezdünknek, kántor tanítókat, főleg kántorokat alig kaphatunk.

Kántor-tanítóink katolikus statusunk minden törekvése ellenére 1877-ben felvették az országos tanítói nyugdíj-intézetbe, iskola fenntartó patronus hitközségeink fizették utána az egész illetéket, évenként minden tanító után 12 frtot, a kántor-tanítók fizették szintén az egész k.-tanítói jövedelmük után a kirótt évi díjakat, mégis mikor nyugdíjazásukra került a sor, csak tele nyugdíjt kapták, mint a mennyire méltán számíthattak: úgy döntvén a miniszter ő nagyméltósága, hogy a k. tanítói jövedelemnek csak fele vétetett mértékül a nyugdíj összeg megállapításánál. Így esett meg aztán, hogy egy-egy öreg k. tanítónk 150-200 frt-

nyugdíjjal öregségére a nyomornak és nélkülözésnek tette ki.

Ennek következtése pedig az lett, hogy az általunk neveltetett k. tanítók igyekeznek önálló tanítói állásokra jutni, a k. tanítói állást ott hagyják, mivel látják, hogy ott zettós szolgálatot teljesítenek s mégis ha nyugdíjra szorulóak, korántsem számíthatnak olyan összegre, melyet megkapnak bizton, ha csupán mint tanítók szolgálnak.

Ezenkívül van már több egyházközség, hol az iskola teljesebb állami vagy községi jellegű lett és így kántoraink ott nem taníthatván, az országos tanítói nyugdíjintézetbe fell sem vétettek. Más nagyobb egyház községekben pedig habár az iskolák még hitközségek, de a kántori állás elválasztotta a tanítói állástól, azért, mert a sok teendő miatt nem lehet mindkettőnek megfelelni. Az ily egyházközségek, mihelyt a régi kántorok kidőlnek, nem kapnak kántort azért, mert képezdénken kántorságra külön nem képeznek s az, ki tanítói oklevéllel is bír, nem megy olyan helyre, hol nyugdíjra nincsen kilátása.

A kat. status ezen bekövetkező körülményt még 1876-ban átlátta s azért igyekezett összes kántor-tanítóink és tanítóinknak külön nyugdíj intézetet felállítani. De miután ez mint előbb említém, nem sikerült 1879-ben, felállította csupán azok részére, kik az elemi iskolai alaptól fizetést huznak és most ezeket is, 69 tanítót átadott az országos nyugdíjintézetnek.

A dolog így állván, senki sincs, a ki be ne látná, hogy a bajon segíteni kell. Segíteni pedig csak úgy lehet, ha kántoraink részére külön nyugdíjintézetet állítunk, vagyis, ha a már 1857-ben fennállott k. tanítói nyugdíj intézetünknek most, a status kezén lévő alapját, kántori nyugdíjintézet életbeléptetésére fordítjuk.

A status ugyanis átadta nyugdíjas k. tanítóit az állami nyugdíjintézetnek, megmaradt ez alából 55.373 frtja, melynek hová fordításáról még nem rendelkezett, de az igazgató tanács az 1892-ben nyert status gyűlési útasítás értelmében javaslatot szándékozott beadni, hogy ezen összeg elemi iskolai célokra fordíttassék.

A mult status gyűlésen a 15-ös bizottságban felszólaltam ez ügyben és ajánlottam, hogy ez alap fordíttassék a feuu jelzett célra, még pedig azért, mert az alapítók és az adakozók ezt ezen célra szánták, sőt az összes erdélyi k. tanítók is annak idején tagsági díjt fizettek abba.

A status érdemes titkárja azonban oda nyilatkozott, hogy azon alap nem oly természetű, mint a milyennek állítom s azért azt nem is lehet a jelzett célra fordítani. Éa megígérém a titkár úrnak, hogy a jövő status gyűlésig befogom mutatni azt, hogy igenis olyan természetű.

Érveim a következők:

A gyergyói és így a többi esperesi kerülethez is 1857-ben május hó 24-én 1351 püspöki szám alatt „de pensionali instituto ludirectorum“ egy körlevél küldetett, melyhez mellékelve van D, X, A és B alatt négy tabellaris kimutató is, a melyek közül a D feltünteteti a „Tabellam pro computandi taxis minoribus in redemptionem annuarum symblorum usque finem anni 1855“, az X kimutatja az „NN. esperesi kerületben az erdélyi megyebeli róm. kat. tanítók éneklők nyugdíj intézetének a szabályok értelmében fizetők névsorát“, az A felsorolja „az erdélyi tanító és éneklői róm.

kat. nyugdíj intézet alapjának jelenlegi állását“; a B pedig feltünteteti azt, hogy a gyergyói districtusban 1855-ben „ad institutum pensionale subscripserunt pro Classe secunda omnes Cantores Gyergoenses; pro Classe tertia omnes Campanatores seu Adjuncti.“

Tebát ezen kimutatásokból kitűnik, hogy az erd. egyh. megyének előbb létezett ilyen nyugdíj alapja 20 esztendővel mint az államnak; hogy ezen nyugdíj alap nem 69 k. tanítóé, hanem az összes erdélyi róm. kat. k. tanítóké.

2. Hogy pedig e nyugdíj alap nem lehet más, mint a mit Status kezel, az onnan bizonyítható, hogy a Statusnak 1877 július hó 18-án tartott gyűlésében felvett jegyző-könyvében a nagyméltóságú kultuszminiszterhez tett felterjesztésben egyebek között ez áll. „Mi éreztük legjobban az ily irányú intézkedésnek fontosságát és szükségét s éppen ezért már jóval az 1875 XXXII-ik törv. cikk megalkotása előtt gondoskodtunk egy néptanítói nyugdíjalap létesítéséről, a mely bála érette egyházmegyénk nagyevű főpásztorai s más jötevők áldozat készségének — nemes missiojának betöltésére már is jelentékeny összeggel rendelkezik.“

3. Hivatkozhatom még az 1876-iki statusgyűlés jegyző-könyvére is, melyben az erdélyi róm. kat. gym. és képezdei tanárok, néptanítók és tanítónők, nevelők és nevelőnők nyugdíj alapjának szabályai foglaltatnak. Itt a „bevezetés“ és a nyugdíj s gyámpénztár jövedelmei szakaszában részletesen felsorolhatnak azon források, melyek a nyugdíj jövedelmeit képezik s ezek között harmadik c) az erdélyi róm. kat. normalis és néptanítók nyugdíj alapjának jövedelmei. Negyedik d.) „az erdélyi rkat. püspökmegyei k. tanítóknak az erdélyi fehérvári káptalan kezelése alatt lévő nyugdíj alapjából folyó jövedelmei.“

Ezen három felhozott adat is meggyőzhet minket arról hogy azon alaphoz csakugyan van jogosultságuk az összes erdélyi rkat. k. tanítóknak; s ha ez így van, akkor az egyébire nem is fordítható, mint arra, hogy azoknak, kik miut kántorok nyugdíjaiktól az államnál elűtettek, itthon a Statusban biztosíttassanak.

Indítványom tehát, hogy a gyergyói papság köldjön fölratot a Püspök úr ö Excellentiájához és a statusgyűléshez és kérje, hogy kegyeskedjék magas figyelmébe venni kántorainknak változt helyzetét s még a jövő status gyűlésen gondoskodjék kántoraink nyugdíj intézetének felállításáról s a mennyiben azon 55 ezer forint e célra fordítható, rendelje azt ezen intézmény megalapítására.

Ajánlom indítványom elfogadását.

Határozat.

A korona-gyűlés az indítványt egész terjedelmében indokaival együtt magáéva teszi és határozza, hogy küldjön a gyergyói papság egy feliratot a Püspök úr ö Excellentiájához és a statusgyűléshez, melyben, kérje hogy kegyeskedjék egyházmegyei kántoraink nyugdíj intézetét a Status kezelése alatt lévő ügynevezett „elemi iskolai tanítói nyugdíj alapból“ és a nyugdíjazandó kántorok befizetésébe felállítani. Határozatátik továbbá, hogy az összes esperesi kerületeket ez ügyhöz való esatlakozásra felszólítsa.

Remélhető, hogy egy ily fontosságú ügy a Statusnál kellően méltányolva lesz és szerencsés megoldás által lehetővé lesz téve, hogy tisztességes bosszú szolgálatuk után a kántorok mint ilyenek is élvezhetik a méltányos nyugdíjat.

Nevezetes volt még a gyűlésnek 7-ik pontja, melyben bemutatott a megyei alispán úr által készített a mostani viszonyoknak inkább megfelelő új kepeszabályzat, melyhez a papság is véleményével bozza járult s most már intézkedés történt, hogy az az egyes hitközségek tanácsai által elfogadtatván Püspök urunk ő Excellentiájához megerősítés végett felterjesztessék.

Ez is egy lépés arra, hogy az annyi bajt okozó kepegy idővel — autonomiánk keretében — egyéb. meggyeszerter rendeztessék.

Sántha Albert dr.

Megnyitó beszéd.

A kászon-alesiki járáskör róm. kat. tanítóegyesületének tavaszi gyűlésén tartotta Baka József jkőri elnök Nagy-Kászonban 1897. április hó 27-én.

A természet valahára lelökte téli öltönyét — itt a tavasz! Ki ne örülne az év e kedves gyermekének? Langyos levegő a szabadban — a balsamos levegőben vig pacsirta éneke — a fürgő gyermekesereg vig ugrándozása mind, mind azt hirdetik: itt a tavasz. Mindezeknek örömmel telten, mi sem hathatna oly emelőleg kedélyemre, mint, hogy ismét kedves pályatársaim körébe lépve szívem egész melegével üdvözölhetni s igénytelen bár, de szíves érdekltségöket felkelteni törekvő szavaimmal, melyeket ezen gyűlés alkalmával önökhez intézni szerencsém van azon biztos reményben, hogy a mélyen tisztelt gyűlés azt, eddig is hálásan tapasztalt jóindulatával fogadni kegyeskedik.

Ha az utolsó gyűlésünk óta minket közelebről érintő események láncolatán szellemi szemünket végig jartatjuk, mindjárt látni fogjuk azt, hogy eddigi fővédnökünk Nagyméltóságú és Főtisztelendő Lőnhart Ferenc püspök úr ő Excellentiája tényleges és áldásdus hosszú működése után agg kora miatt a vállaira nehezült terhek könnyebbíthetése végett koadjutort vett maga mellé. Mi r. kat. tanítók, kik ő Nagyméltóságának ezen magas elhatározásával legnemesebb szíve egyik bő ohaját látjuk teljesülni, nem kell-e felhasználnunk e kedvező alkalmat s nem kell-e meg emlékeztünnünk ő Nagyméltóságának jó szíve, s tántoríthatatlan jellege, naponkénti jótéteményei által tett elévülhetlen érdemeiről? De igen! Ugyanazért sz. kötelességet vélek teljesíteni akkor, midőn ezen rokonérzelmi gyűlésen nagy neve emlékoszlopára az őszinte, fitú kegyelet és hála szerény nefelejtését bódolattal leteszem. Elő törnek érzelmeim mint a tűz, melyet a földkéreg megfékezni nem bír.

Nem céloim, s nem is lehet feladatom e röpké órában a méltán nagyinak nevezett főpap érdemeit méltatni s nagy nevét méltóképpen dicsőíteni; gyöngye erőm és tehetségem nem képes erre. Megdicsőít ő Nagyméltósága maga, ép úgy minthogy a nap saját fénysugaraiban ragyog! Nem öröklött névnek kölesönözött fénye övedzi halántékait, hanem fekkölt lángszelleme, nagy tudománya, emberszerető szíve, s ezen jó tulajdonokból kifolyó nagy alkotásai és dicső tettei. Kívánjuk tehát, hogy ő Nagyméltósága nemes tetteim és alkotásain a nyugalmasabb órákban is örülve az emberi kor legvégsőbb határáig állandó jóllét és boldog meglepedések között eljen!

Mondjam-e, hisz mindnyájan tudják, hogy király ő Felsége utódlása joggal Erdélyegyházmegye s. püspökévé Majláth Gusztáv gróf ő méltóságát legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Ezen magas intézkedés folytán t. egye-

sületünk ismét egy mély tudományú intézőt és egy Isten szíve szerinti főpászort nyert.

Örömlünk határtalan. Igen, mert eljött az örömhír hozzánk is, hogy ő méltóságának eddigi nyilvános működése nem volt egyéb, mint a papi erényeknek, a jótékonyságnak folytonos gyakorlata. Ezt igazolják volt tanítványai, a szegények és betegek. Ezt bizonyítja Komárom városa is, hol lelkeknek minden gondolatát, szívének minden szeretetét arra használta fel, hogy hitközségét, hivat erkölcsileg, anyagilag javítsa és emelje. — Boldognak mondhatjuk magunkat mi különösen erd. egyh. megyei róm. kat. tanítók, kik tekintettel nyomasztó helyzetünkre, hogy többet ne is mondjak, nyugdíjgyűlőkre, mely a kántoriára még elintézésre vár, ily nagy nevet mondhatunk magunkénak. Habár a távolból is, de azért lelkesedett örömmel kiáltunk, hogy gróf Majláth Gusztáv s. püspök úr igen sokáig eljen!!

Az élet változatai között vannak sokszor olyan esetek, melyek annyira bevéődnék az ember érző szívébe, annyira lekötik az érzetek fonalát, hogy másra nem is gondolhat, másról nem is álmodhat, mint az átrezgő nyíl utjának irányáról és az érzeteket magával ragadó hatásáról.

A mint kedves pályatársaim előtt is tudva van szeretett egyh. ker. tanfelügyelőnk Nagyságos és Főtisztelendő Buzás Mihály t. kanonok, főesperes, plébános úr — az egyházi és iskolai ügyek vezetésétől önként vissza vonult.

Meg vagyok győződve arról, hogy egyesületünk minden tagja sajnálattal vette tudomásul ezen leverő hírt annál is inkább, mivel ő Nagyságában egy humanus és érdemekben gazdag, szilárd jellemű tanfelügyelőt bírtunk, ki oly hosszú működése alatt az egyház- és iskolaiügyek terén oly fáradhatlan munkásságot fejtett ki.

Különösen, ha vissza gondolunk arra, hogy midőn ő Nagysága hivatalos körutjában iskoláinkat meglátogatta s úgy a vizsgák alkalmával is mily számtalanszor s jól eső örömmel tapasztaltuk azt, hogy ő Nagysága az isteni Mester példájától áthatva ép úgy a tanító, mint a tanítványokkal szemben leereszkedő nyájasság és atyai szeretettel viseltetni méltóztatott. Ilyen s több kiváló tulajdonságaiban szemben ellefelejtethetlen hálával adóznak ő Nagyságának azon hű ohaj kíséretében, hogy ő Nagyságát Isten viruló egészségben még sokáig éltesse!

Azonban egyházkerületünk s úgy tanítóegyesületünk is nem maradhatván vezér nélkül, lelkeskedett örömlünkre nyomban kineveztetett fungens alesperes és tanfelügyelővé Főtisztelendő Veress Antal n. kászoni plébános, kit ez alkalommal személyesen van szerencsénk üdvözölhetni.

„Nagy bizalommal, sőt mondhatom szeretettel viseltünk ő méltósága iránt, nemesak azért, mert ez ideig is, mint plébános a tanítók és az iskola iránt szeretettel érdeklődött, de azért, mivel szerencsénk van ő méltóságát személyesen ismerni sok oldalú tudományát méltatni, és a tanítók ügye iránti szeretetét bírni. Ezen örvendetes esemény következtében, mi ltséged feltűyelete alá tartozó tanítók, nem csupán hivatalos kötelességérzet ösztönzésére, de szívélyes tiszteletünk sugallatára üdvözöljük körünkben, mint előjárónkat, főnökünket.

Ez ünneplélyes alkalommal mindenekelőtt arra kérjük, hogy úgy a nepiskolák valamint a tanítók jogos-

és méltányos ügyeit, kívánságait, követeléseit mindig hathatós pártfogásában és óltalmában részesítse, kérjük, hogy sokszor különféle akadályozó és sulyosító körülmények közt nevelői működésünk eredménye, sikere irányában legyen méltányos, igazságos bíró, koránt sem azonban túlságos jósága következtében szemet hunyó és mindent beleyeslő elnéző bíráló; kérjük irányunkban, minden alkalommal őszinteségének teljes nyilvánulását akár kitagolás, akár helyeslés tekintetéből; kérjük nemesea érző szívéből felénk sugárzó jószágának melegségét, barátságos érzületét, jó szívét, szeretetét, méltánylását, elismerését, támogatását, de jóakaró utbaigazítását és teyvilágosításait is.

Mi pedig mindezek viszonzásául ígérjük, hogy szakadatlanul szívélyes tisztelettel és mély hódolattal, teljes őszinteséggel, bizalommal szóval tökéletes szeretettel fogunk viseltetni ftséged irányában, jó akaró figyelmeztetéseit elfogadni, utbaigazításait teljesíteni és minket vezető lépéseit akarjuk; szóval ígérjük, hogy egyházi — valamit tanító — nevelői működésünknél, mint eddig, ugy a jövőben is a legnagyobb szorgalmat, buzgóságot, odaadást, lelkesedést kifejteni, hogy azáltal anyaszentegyháznak és drága hazánk javát, dicsőségét szolgálhassuk és öregbítsük, munkánk eredményével, sikerével és magatartásunkkal pedig mindenki előtt bebizonyíthassuk, hogy ftséged terjedelmes egyházmegyénkben nem lesz utolsó, de igen is a haladni törekvő esperesi kerület tanítóinak a tanfelügyelőjelője.

Midőn a felhozottakat kegyes figyelmébe ajánljuk és még egyszer körünkben a legszívélyeseben üdvözöljük, kérjük a mindenható Istent, hogy ezen kitüntetett állásában minden a szellemi és anyagi éle szükségletével a legbővebben ellása; mogunkat pedig kegyeibe ajálva, mondunk teljes üdvére, szívénkből fakadó s harsogó háromszoros éljent!

Mindezeknek előrebocsátása után még egyszer a főt. plébános és nt. s. lelkesz urakat, valamint kedves pályatársaimat s ugy a megjelent vendégeket is melegen üdvözölve a gyűlést az Ur Jézus szt. nevében megnyitom.

Vidéki levél.

Kerelli-Szt. Pál, 1897. május hó 16.án.

Frissen felhantolt sirtól jövők szempilláimon még, könnyekkel. Keservem indokolt, mert 41 évigműködő tanító koporsójjára bánytuk a sírgöröngyöket. Rögös volt pályafutása; minden néptanító az — rögökkel takartuk tehat el most is, először azonban könnyemkkel puhítottuk meg azokat, hogy ne nyomjak nagyon, hogy azok alatt is könnyű, esendes legyen pihenése; szeretetünkkel burkoltuk körül koporsójját; tanítványai hálájukból szőtték össze feje alá a párnát, a hitvesi kegyelet és a gyermeki ragaszkodás édes dédelgetésével göngyölve gyolcsba a kihült szívet, mely életében annyi meleget árasztott.

Baka Antal kerellőszentpáli nyugalmazott tanító az igy megsirattott halott, kit mai napon a község és vidék általános részvéte mellett adtuk át az anyaföldnek.

Elete, 41 éves munkálkodása áldásosabb, hosszabb volt, sem hogy egy rövid tudósítás keretébe be lehetne szorítani; a kegyelet, a szeretet külső nyilvánulásával akarok tehat csak beszámolni.

Jóval a kitűzött idő előtt, körül sereglette a résztvevő

közönség a szerényen nyugalmazott tanító szerény lakását hová már napokkal előbb a 66 év küzdelmeiben kimertült édes atya agyához összegyűltek gyermekei szeretetükkel melengetni az erőben óránként hanyatló beteget; ott virasztottak ágya mellett, hogy érezhessék az édes atyai szív utolsó dobbanását, hogy megcsokolhassák a kezét, mely értettük anyit fáradozt, még egyszer, mielőtt egészen tehetlenné válnék.

Az öt férfit, mindannyi intelligens munkás tagját a társadalomnak, a szegény tanító gyermekeit édes atyjuk koporsója körül zokogni, megható volt látni. Ki szegény volt a földi javakban, gazdagnak tűnt fel koporsójában, a fájó, zokogó szeretet közepett, melylyel özvegy neje, gyermekei, tanítványai, hallgatói körül vettek.

A rövid temetési szertartás és a helyi népdalárda négyes karban elzengett gyász éneke után, László János plébános ajkain ma busongó részvét hangjai rezdültek meg; forrásai a könyvárdatnak, melyben elmerültek még azon szemek is, melyeket a lélek eme gyöngyei ritkán szoktak ékesíteni.

A szónok minden egyes szavát követő zokogás csak fokozódott, midőn a megboldogult szótén tanító fia által irt bucsuztatóban, a radnóti kartárs által énekelve, a gyermeki szeretet siratta meg az édes atyát, a község tanítóját, kit tanítványai kegyeletük, szeretetük nyilvánítására karjaikon vitték a sir esendes ölébe, homnan a dalárda bus hangjai között, mindnyájan mélyen meghatottan azon imával távoztunk; az Eg adja meg a megboldogultnak az örök világosság fényességét.

Antal Arpád.

I R O D A L O M.

* **Isten Igéje** szentbeszédekben. Szerkeszti. Dr. Halmos Ignác, t. kanonok, papneveldei alkormányzó. XX II évfolyam. 7 füzet. Tartalom: Aldozó esütörtökre. A beszéd tárgya. A menyország, a hová Krisztus Urunk felszállott, új világ, melyben a) nincs bűn; b) nincs halál; c) melyben Istent magát bírja a boldog lélek. Dr. Anhänbel György theol. tanártól. Husvét után VI. vasárnapra. A beszéd tárgya. A vértanúk állhatatossága nagy érve a ker. igazságnak, s az Egyház isteni eredetének. Dr. Kereszty Viktor theol. tanártól. Pünkösöd vasárnapra. A beszéd tárgya. A Szentlélek mint a szíveknek életető szelloje. Zubriczky Aladár esztergom-vizivárosi káplántól. Pünkösöd másodünnepére. A beszéd tárgya. A Szentlélek eljött, hogy a bit ajándékát hozza mi nekünk a mennyek országából. K.-tól. Szentháromság vasárnapjára. A beszéd tárgya. A szentháromság titkát készséggel kell átkarolnunk, mert a) az Isten végtelensége lép benne elénk, b) mert szolgálatukat s hódolatánkat tanúsítjuk e hitünk által Isten iránt. Pethötöl. Úrnpra. A beszéd tárgya. Jézusnak az oltáriszentségben megnyilatkozó szeretete. es-től. Bérnálásra. Pünkösöd után II. vasárnapra. A beszéd tárgya. A vasárnap megszenteléséről. Magdiés Ignác fővárosi hitoktatótól. Jézus sz. Szive ünnepére. Soóthy Gyula komáromi káplántól Pünkösöd után III. vasárnapra. A beszéd tárgya. Mennyit ér az emberi lélek? X. Y.-tól. Esztergom Kiadja és nyomatja Buzárovits Gusztáv.

* **Bölcseleti Folyóirat.** Szerkesztői és kiadja dr. Kiss János. III. füzet. Tizenkettedik évfolyam, május 2. Schlauch biboros mint filozofus, politikus és sociologus. S. és V. Comte Agost s aquinói sz. Tamás az emberi ismeretek határaitól. Dr. Surányi János. A tudomány megszerzésére szükséges elvek. Dr. Kádár Ambrus. Az állati lélek mivolta és a testhez való viszonya. Dr. Székely István. Hobbes Tamás moráleméletének kritikai méltatása. Lévy Pál. A jellemről. Szabó Ignác. Nietzsche Frigyes. Dr Erdélyi Károly. A bölcselkedés, mint a középkor jellemvonása. Hummer Nándor. Sz. Tamás és Descartes Isten létezéséről. Kozáry Gyula. A három alapvető igazságról. Dr. Kiss János. II. Bölcseleti mozgalmak vegyesei. Az Aquinói-Sz.-Tamás-Társaságból. A Szent-Tamás iskola Löwenben. Dr. Mihályfi Akos. IV. Irodalmi értesítő. Folyóiratok. A „Bölcseleti Folyóirat“ hirdetői rovata.

* A bold. Szűz tisztelőinek legkedvesebb könyve: A **lourdesi Novena** 2-ik kiadásban jelent meg. Kilenc napra felosztva közli a lourdesi esemény történetét, közbeszótt vallási fejtegetésekkel; aztán megfelelő imákat tartalmaz, s befejezésül több csodás gyógyulási eseteket. A „függelékben“ imák vannak reggelre és estére; ájtatosságok a szentmisére és a szentségekhez való járásra; legvégül a három nyilvános litánia. Imakönyvül is használható elmélkedési könyv, alkalmas minden időre, különösen május havára; oktató részében a bold. Szűz tisztelőire való legszükségesebb tudnivalókat közli, hitbuzgalmi részében pedig kedves elmélkedések között oly történeteket ad elő, melyek mint legújabb keletű nyilvános csodák, kiváló hatással vannak az olvasóra. Legfőképen mint az ájtatosságnak olyan alakja érdemli meg a kiváló figyelmet, melynek gyakorlása folytán igen sokan tapasztaltak esodálatos eredményt testi bajokon és lelki szenvedésekben. Ara füzve 60 kr., kötve 90 kr. A mű kapható Adjutus Secundus útján, vagy pedig Reizer János könyvkereskedésében Szatmáron.

* **Előfizetési felhívás.** „Népoktatásiügyi teendők határidő-jegyzéke“ című munkára. A fennálló törvények, miniszteri szabályrendeletek, rendeletek és utasítások alapján összeállította: Dr. Szabó Mihály, Alsó-Fehérvármegye kir. s. tanfelügyelője.

* **Szent Skaputare** vagyis oktató és imádságos könyvecské a Skapularé-Társulat tagjai részére. Szerkesztette: Semmer Imre sarútan kármelita rendű áldozár. Második kiadás. A győregyházmegyei hatóság engedelmével. Győr. 1897. Ara a gyakorlati hasznú könyvecskének csakugyan jutányos, kötve 55 kr. füzve 30 kr.

— **Az Oktató Népkönyvtár** 6-ik száma a következő gazdag tartalommal megjelent. A gattfalvi arisztokraták, humoros rajzok a falusi életből, a jeles humorista Z. Varga Mihály kanonok tollából, Két iv. Egyháztörténet. Sz. Lajos második kereszties hadjárata, balála. Aquinói sz. Tamás, Sz. Bonaventura erényei. A görögök első egyesülése II. Lyoni zsinat. A sz. föld végleges elvesztése. Missiók a tatároknál. A templariások. Mozaik. Május bavi naptár. Tennivalók a ház és udvar körül. Fejedelmi jövedelmek. A

rancok jelentősége. Apróságok az államról stb. A folyóirat havonként 3 és fél ives füzetekben jelenik meg. Egész évre 2 frt. Megrendelhető az Oktató Népkönyvtárnál Pozsony, ferenciek. Megrendelhető bármikor.

* **A „Jó Pásztor.“** Egyházzónoklati folyóirat VII. június sz. a következő gazdag tartalommal megjelent. Májusi sz. beszédek négy sz. beszéd. — Egyháznapra. Irta: Sipos Agostó. — Esketési sz. beszéd. Irta: Blazsejovszky F. Pünkösdi ünnepére. Irta: Erney P. — Pünkösdi hétfőre. Irta: T. Pelikán Krizsó. Páduai sz. Antal napjára. Irta: Lepényi Miklós. — Halotti sz. beszéd. Irta: Sebultz Károly. — Szentháromság vasárnapra. Irta: T. Pelikán Krizsó. Ajánljuk a gazdag tartalmú folyóiratot, amely a lehetőségek között egyházi szónokok tollából igyekszik mindenha sz. beszédeket adni. Ara egész évre 4 frt. Megrendelhető Pozsony, a terencieknél. Szives terjesztésre ajánljuk!

* **Az Oktató Néplap** általánosan kedvelt képes újság 10. száma is bő tartalommal jelent meg. A nélkülözhetlen szórakoztatva tanító képes újságnak ára egész évre 2 frt. Megrendelhető. Pozsony, ferencieknél. Mutatványszámot kívánatra szivesen.

* Ajánljuk az iskolai vizgák alkalmával az „**Órangyal**“ című ima- és énekkönyvet. Megrendelhető Győrgyakab Márton, könyvnyomdász, mint kiadótulajdonosnál. Csik-Szereda. Ara félvászonkötésben tokkal 45 kr = 90 fillér. Nagymennyiségű megrendeléseknél kiadó árkedvezményt biztosít.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Meghívó.** A brassói róm. kat. főgymnásium ifjúsága f. évi május hó 23-án, vasárnap d. e. 12 órakor a „Centrál-szálló“ nagytermében a gymnasiumi segítőegyesület javára matinét rendez, melyre a nagyérdemű közönséget ezennel tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor. 1. Huber Károly: „Magyar királyinduló.“ Férfikar. 2. Kücken Frigyes: „A vadász.“ „Tavaszi hangok.“ Gyermekek. 3. Bériot K.: „Scene de Ballet.“ Hegedűn előadja Szabó Sándor VI. o. t. 4. Silcher: „Erdőben.“ Vegyeskar. 5. „A segítő egyesületekről.“ Felolvasás, tartja Buslig József, főgymn. tanár. 6. Boccherini: „Menuett.“ Schumann: „Träumerei“ Vonós négyes, előadja Szabó Sándor VI. o., Schneider Traugott VIII. o., Erdélyi Fereuc VII. o. t. és Jaschik Gyula karnagy. 7. „Koldusének“ Arany Jánostól. Szavalja Szele Béla VII. o. t. 8. Festetich gr.: „Arvalányhaj“. Magyar népdal. Férfikar. B lépődij: személyenkint 50 kr. Diák jegy 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Folyó hó 13-ikán,** a „Kükköllő kerületi róm. kat. egylet“ Radnóthon tartotta tavaszi gyűlését. Ez alkalmával az erdélyi kat. status a szives házi gazd: szerepét teljesítette az egylet minden egyes tagját vendégeiképp fogadva. E szives figyelemért hálás köszönetet mondani az egylet kedves kötelességemmé tette. Az egylet megbizásának azon ohajtással teszek eleget, hogy az Ég terjessze ki bő áldását a kat. status és böles vezetőire! Antal Arpad, egyleti jegyző.

Kiadja: Az erdélyi róm. kat. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Pál Antal.**
Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Péter János dr., Vass Albert, Zlamál Agoston.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.